

Portal Województwa Lubuskiego

Raport NIK o katastrofie ekologicznej na Odrze: bierność, zaniechania, brak przepływu informacji

Kategoria - Odra

Data publikacji -14 listopada 2023 godz. 14:26

- Kluczowe organy administracji publicznej odpowiedzialne za bezpieczeństwo obywateli pozostawały bierne w pierwszej fazie katastrofy ekologicznej na Odrze - tak wynika z raportu Najwyższej Izby Kontroli.

14 listopada 2023 r. odbyła się konferencja prasowa, podczas której Najwyższa Izba Kontroli zaprezentowała wyniki kontroli działania podmiotów publicznych w sprawie kryzysu ekologicznego na Odrze w 2022 r. Z raportu wynika, że nie podjęto odpowiednich działań, nie zapewniono wymaganego w takich sytuacjach skutecznego obiegu informacji oraz nie

uruchomiono odpowiednich struktur zarządzania kryzysowego. W konsekwencji alerty ostrzegawcze i zakazy korzystania z Odry skierowano do ludności z co najmniej kilkunastodniowym opóźnieniem. Kryzys na Odrze obnażył brak należytej troski państwa o dobry stan wód. To efekt wieloletnich zaniechań organów państwa, błędnych działań, a także niewystarczających rozwiązań prawnych.

Brak niezwłocznych działań państwa

- Państwo niestety nie było przygotowane i nie zareagowało właściwie. Na tę sytuację wpłynęły wieloletnie zaniechania jak i błędy w podejmowanych działaniach. Ustaliliśmy brak niezwłocznych działań instytucji publicznych na zagrożenie pomimo alarmujących informacji przekazywanych przez media. Wskazaliśmy niezbędne działania naprawcze – mówił podczas konferencji prasowej **Marian Banaś - prezes NIK**.

— To była jedna z największych katastrof ekologicznych w historii wód europejskich - podkreśliła **dyrektor delegatury NIK w Opolu Iwona Zyman**.

Zgodnie z art. 74 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej na władzy publicznej spoczywa obowiązek prowadzenia polityki zapewniającej bezpieczeństwo ekologiczne współczesnym i przyszłym pokoleniom oraz obowiązek ochrony środowiska.

Kontrola NIK koncentrowała się na dwóch obszarach: przygotowaniu struktur państwa oraz okolicznościach, które doprowadziły do kryzysu ekologicznego na Odrze, a także na tym, w jaki sposób organy państwa zareagowały na sytuację kryzysową z 2022 r. Skontrolowano 20 jednostek: Rządowy Zespół Zarządzania Kryzysowego, Rządowe Centrum Bezpieczeństwa, Ministerstwa Infrastruktury, Klimatu i Środowiska oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji, Inspekcję Ochrony Środowiska (GIOŚ i WIOŚ), Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie (KZGW, RZGW) oraz urzędy wojewódzkie.

Sytuacja na Odrze pokazała, że organy administracji rządowej i jednostki organizacyjne Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie nie były przygotowane do przeciwdziałania zagrożeniom spowodowanym zanieczyszczeniem rzek.

- Brak niezwłocznych działań na rzecz usunięcia martwych ryb z Odry i powstrzymania ich przemieszczania w dół rzeki powodował wtórne jej zanieczyszczenie. W wyniku rozkładu materii organicznej następował spadek poziomu tlenu rozpuszczonego w wodzie powodujący śmierć organizmów wodnych w niższych odcinkach rzeki. W pierwszym okresie kryzysu nie ostrzeżono ludzi i nie ograniczono dostępu do Odry, pomimo że nie była znana przyczyna zatrucia i konsekwencje zdrowotne kontaktu ze skażoną wodą i znajdującym się w niej materiałem biologicznym. Dopuszczono też do sytuacji, w której oczyszczaniem rzeki z martwych ryb zajmowały się osoby nieprzygotowane (np. członkowie Polskiego Związku Wędkarskiego czy wolontariusze). Tymczasem w sytuacji zagrożenia do działań powinny zostać włączone struktury i mechanizmy zarządzania kryzysowego, co jednak nie nastąpiło przed 12 sierpnia 2022 r. – czytamy na stronie

Najwyższej Izby Kontroli.

Więcej informacji dotyczących raportu oraz relacja z konferencji na stronie:

<https://www.nik.gov.pl/aktualnosci/odra-kryzys-ekologiczny.html>